

«Inn på tunet» i Vågan kommune

En dans blant roser

Tilbudene i Vågan

Vågan kommune har ca 9600 innbyggere

Ca 180 av disse har en kognitiv svikt på demensnivå.

Vi har etablert et ordinert dagsentertilbud 5 dager i uka med ca 7-8 personer pr dag

Vi har 76 langtidsplasser, hvorav 40 er tilrettelagt for personer med demens

Vi har 70 omsorgsboliger som er heldøgns bemannet av hjemmebasert tjeneste

Vi har aktivtør i 100 prosent stilling som brukes aktivt inn mot personer med demens

Vi ønsker noe for yngre personer med demens og de i en tidlig fase.

- Derfor startet vi prosessen med «Inn på tunet»
- På kurs og konferanser kommer de som har fått det godt til å forteller at de har fått det godt til.
- Mens vi har slitt litt
 - Ingen som har gjort dette tidligere som vi kjenner og føler vi kan sammenligne oss med.
 - Hvordan er regelverket?
 - Hvem kan vi spørre?
 - Kontrakt
 - Hva koster det?
 - Hva er de ulike aktørene
 - Ønsker hjelp med prosessen

Men tilbud ble det 😊

- Og i år har vi faktisk 2 tilbydere, den ene godkjent og den andre under prosess mot godkjennelse, som vi kjøper tjenester av.

Helle gård

- Jordbrukseiendom på 7500 da
- Grovfôrproduksjon på 134 da
- 70 vf sauer, 25 høns, 2 hunder og 3 katter

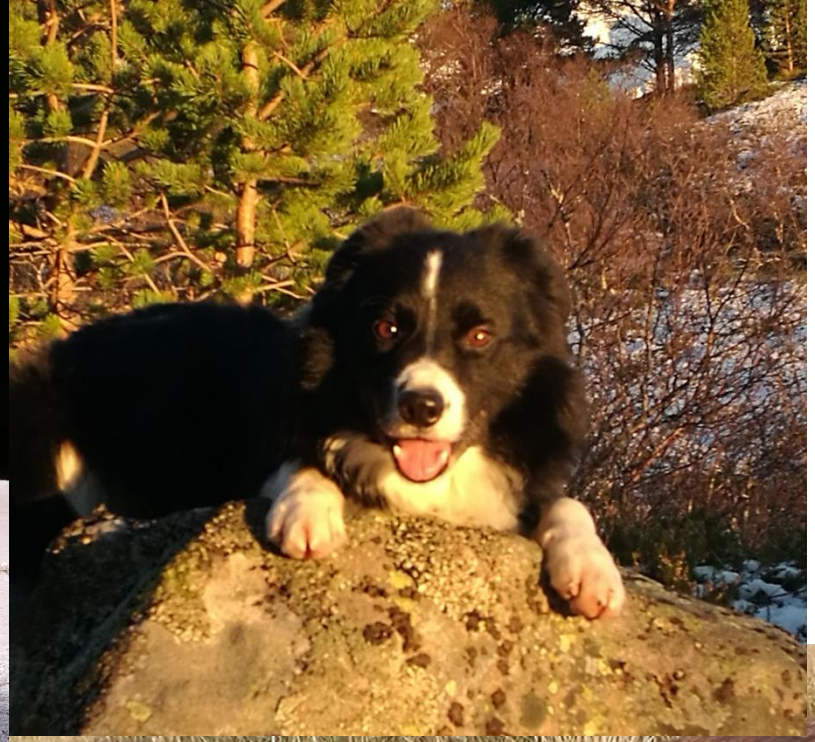
Helle gård

- Aktiviteter

Ved å vise omsorg og omtanke for et annet menneske, har du mulighet til å sette dype spor!

STALL FAGERBAKKEN
www.stall-fagerbakken.no

Stall Fagerbakken

Jordbrukseiendom på 178 dekar
grovforproduksjon
utegang med hester, sauer, kaniner,
høns og hund

Nordland sin 20. godkjente
Inn på tunet gård
april 2018

Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk.

Tjenestene skal gi **mestring, utvikling og trivsel.**

Aktiviteten i tjenestetilbudet er knyttet opp til gården, livet og arbeidet der.

Unik arena for flere brukergrupper

STALL FAGERBAKKEN har tilbud i følgende kategorier:

- Barnehage/gårdsbarnehage/tilbud til barnehager og førskolebarn
- Skolefritidsordning/fritidsaktiviteter for barn i skolealder
- **Skole/Gården som pedagogisk ressurs**
- Tilrettelagt arbeid/arbeidstrening
- Yrkesopplæring/skolering/omskolering
- **Tilbud for fysisk funksjonshemming**
- **Tilbud for psykisk funksjonshemming**
- Tilbud i psykisk helse
- **Eldreomsorg/tiltak for eldre m/demens**
- Arbeid og språkopplæring for flyktninger
- Kriminalomsorg
- Rusrelatert omsorg
- Barnevern/avlastning

Inn på tunet

Hva gjør vi?

- Dagaktivitetstilbud til ulike brukergrupper
- Hest og Helse
- Hest- for folk flest
- Ridning på inngjerdet ridebane 20 x 40 meter
- Turridning
- Dyreassisterte intervensjoner /Hesteassisterte intervensjoner
- Stell av hester, kaniner, høner og sauer
- Fjellturer og andre turer i nærmiljøet
- Skoging og kvisting/ skogsarbeid
- Innendørs aktiviteter/ håndarbeid /ADL
- Bærplukking/planting av blomster og frø
- Friluftsliv og fysisk aktivitet for alle- tilrettelagte friluftaktiviteter
- Vedlikeholds- og gårdsarbeid
- Sosialt samvær /meningsfull fritid
- Strandturer/livet i fjæra og skogen

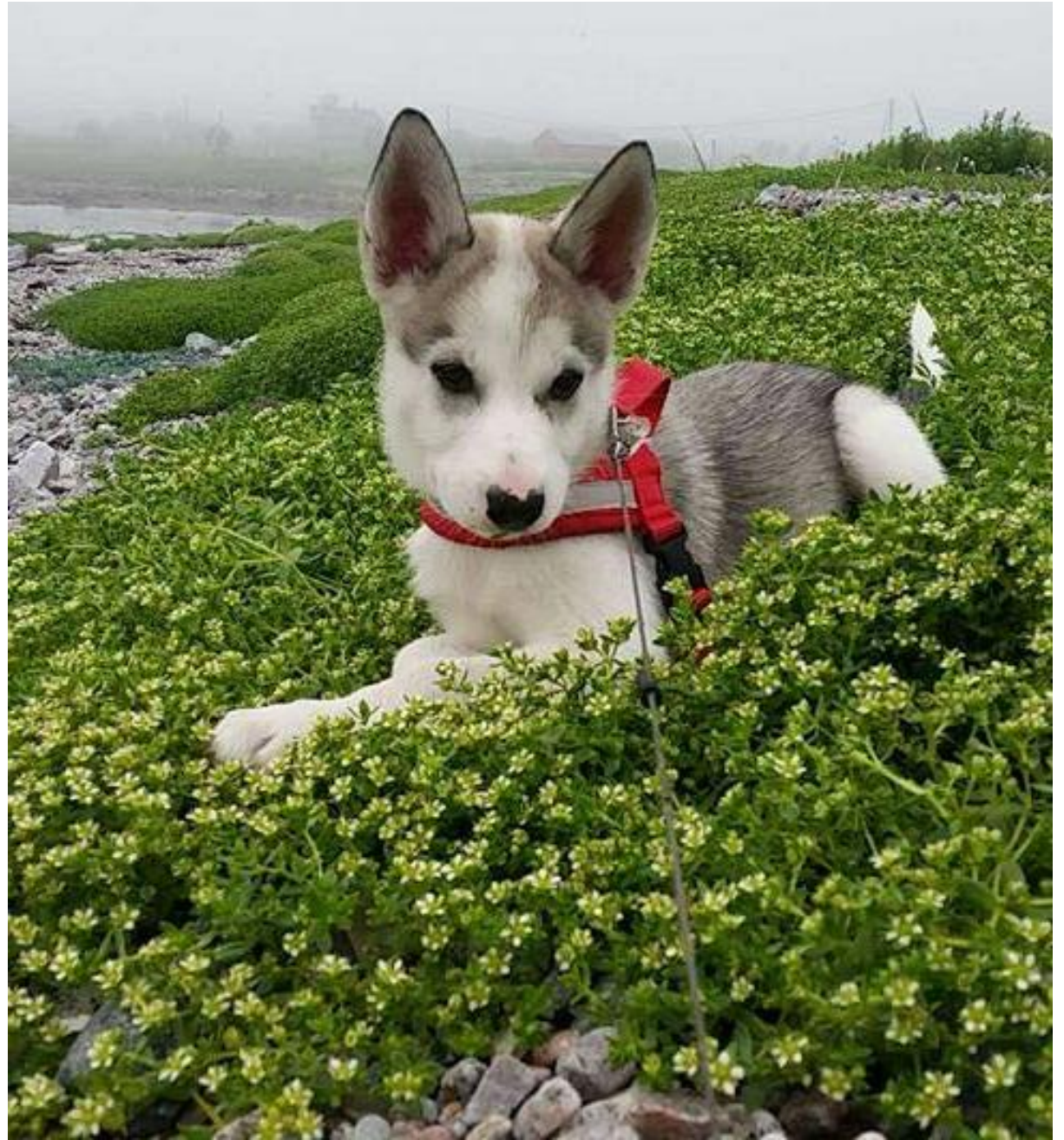

Hvem er jeg?

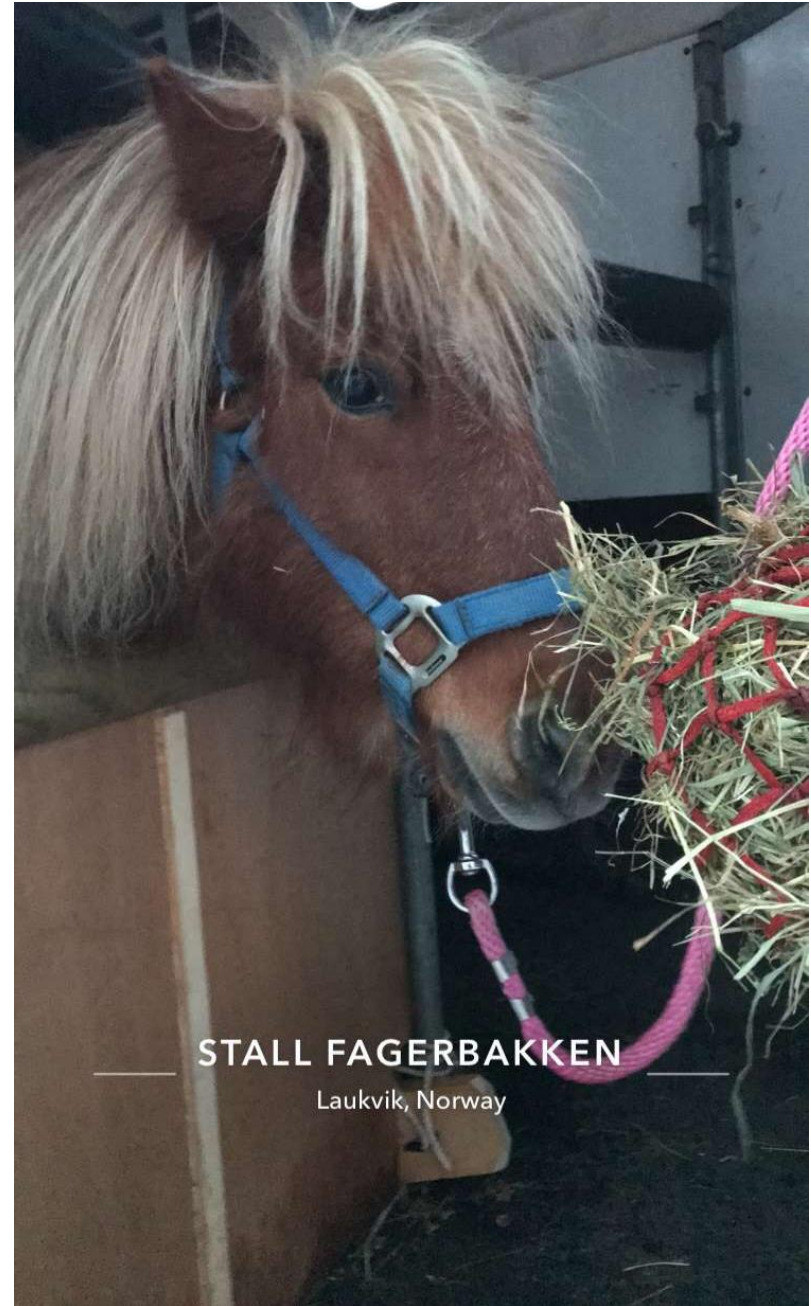
- **Sykepleier** (2003) med bred erfaring fra demensomsorgen, habiliteringstjenesten og miljøterapi
- Gruppeleder for demensomsorgen og fagleder for habiliteringstjenesten (Vågan kommune)
- **Tur- og treningskompis** prosjektet for støttekontakter i Vågan kommune/Nordlands idrettskrets
- Har flere kurs om tilrettelagte aktiviteter for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse
- Eldreomsorgens ABC / Aldring og helse
- Er godkjent **Inn på tunet** tilbyder fra 2018
- Vikar for ambulansetjenesten Nordlandssykehuset
- Har kompetanse innen hest fra kurs og videreutdanninger
- Inn på Tunet med hest/**HEST OG HELSE**
- Dyreassisterte intervensjoner/**NMBU**
- Hesteassisterte intervensjoner/**NMBU**

- Stall Fagerbakken startet med tilrettelagte aktiviteter og ridning fra juni 2017
- **Godkjent Hestesenter** fra Mattilsynet 2017
- **Godkjent Hestebedrift** fra Norsk Hestesenter 2017
- **Godkjent Inn på Tunet gård** april 2018
- Startet med salg av velferdstjenester til **Vågan kommune** høsten 2018
- 2-4 eldre fra demensomsorgen hver uke
- 6 elever fra barne- og ungdomsskolen hver uke
- 1 enkelt-elev fra mellomtrinnet hver uke
- 1 bruker fra habiliteringstjenesten har fast avtale
- «stallgjengen» 6 jenter hver uke
- Dagsturer fra flere aktører (psykisk helse, skoler, avlastning m.flere)

STALL FAGERBAKKEN
Laukvik, Norway

Stall Fagerbakken er bedriftsmedlem i **Hest og Helse**, en frivillig organisasjon som har til formål å fremme hest i helsesammenheng og aktivt bidra til optimal kvalitet i arbeidet med å **bedre fysisk, psykisk og sosial helse.**

Stall Fagerbakken har deltatt i **Folkehelseuken i Vågan Kommune 2018** med åpen dag og gratis barneridning

Stall Fagerbakken fokuserer på **folkehelse & friluftsliv** og har mottatt tilsagn fra Norges Rytterforbund (NRYF) for å fremme fysisk aktivitet gjennom prosjektet «**Hest- for folk flest**»

Prosjektet har til hensikt å utvikle **aktivitetstilbud med hest i naturen** for personer med nedsatt funksjonsevne.

- Stall Fagerbakken er et **lavterskel tilbud** for barn og unge med tanke på omgang med dyr og hester.
- Åpen dag for barnefamilier
- Runderidning for barn i alle aldre
- Ponniklubb for barn mellom 6 – 16 år

Stall Fagerbakken har mottatt støtte fra **Vågan Næringsfond**

50 000,- til etablering av **RIDEBANE**

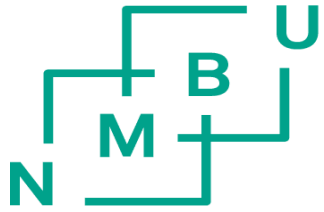
75 000,- til **GRILLHUS 25m2** med HC-standard (2019)

*«Driver av Stall
Fagerbakken har et
tydelig engasjement for
sitt prosjekt og har
jobbet målbevisst med
tydelig og faglig fokus.
Hun har dokumentert
faglig tilleggsutdanning
som i kombinasjon med
sin sykepleierutdanning
og engasjement gir et
**godt fundament for
prosjektet.**»*

Rådmann/Næringssjef
Vågan kommune

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Camilla Viola Eilertsen har tatt
studiene **Dyreassisterte
intervensjoner (2017)** og
**Hesteassisterte intervensjoner
(2018)** på NMBU

1 av de første 18 personene i
Norge med denne typen
videreutdanning fra NMBU

Hva er dyreassisterte intervensjoner?

Dyreassisterte intervensjoner:

aktive, tidsavgrensede tiltak der ulike former for samhandling med dyr brukes som supplement til ordinære tiltak.

- **Dyreassistert terapi**
(terapeut/psykiater)
- **Dyreassistert pedagogikk**
(lesehund, alternativ skole)
- **Dyreassistert aktivitet**
(besøkshund sykehjem, inn på tunet)

Hva er hesteassisterte intervensjoner ?

Hesteassisterte intervensjoner: *er en samlebetegnelse på ulike interaksjoner med hester der relasjonen mellom utøver og deltaker er vesentlig*

- **hesteassistert terapi**
- terapiridning med fysioterapeut med videreutdanning
- hesteassistert psykoterapi med terapeut/psykiater
(Lofoten Hest og Helsesenter, Gaustad sykehus, Modum Bad)
- **hesteassistert pedagogikk**
- **hesteassistert coaching**
- **hesteassistert aktivitet** (Inn på tunet, Stall Fagerbakken)

EKSAMEN /NMBU 2017:

«Oppstart av dyreassisterte aktiviteter (DAA) med hest for Storgata Aktivitetssenter i Vågan Kommune og positive helseeffekter som følge av dette.»

Prosjektet gjorde at 5 ungdommer med ulike funksjonsnedsettelse fikk delta på tilrettelagte aktiviteter i 1 år. Deltakerne viste **stor glede** av samværet med dyrene

EKSAMEN /NMBU 2018:

«Kan hesteassisterte aktiviteter være helsefremmende for ungdommer med autismespekterforstyrrelser?»

Nærhet med dyr

- Gi omsorg og motta omsorg
- Fysiologisk effekt
- Senker blodtrykket og puls
- Nærhet og varme
- Kognitiv stimuli
- Grunnleggende behov
- Reduksjon av stresshormonene og økt utskillelse av oksytocin, velværehormonet
- Mindre depresjon, bedre humør

<http://www.braastad.info/dyr-og-mennesker/>

Fysisk aktivitet

Det er mange grunner til å være **fysisk aktive** etter at en har fått en demensdiagnose.

Mange demente opplever depresjon, angst, apati og uro. Nedsatt gangfunksjon, muskelstivhet, balansesvikt og inkontinens er vanlige fysiske symptomer.

Forskning viser at **fysisk aktivitet** og **kognitiv stimulering i grupper** gir bedre funksjonsevne og livskvalitet for personer med demens

Når det gjelder **effekten av trening** på fysisk funksjon, så er bevisene klare og tydelige. Personer med demens som er fysiske aktive kan **øke ganghastigheten** sin, de kan få **bedre balanse og kondisjon** og i tillegg forbedre **ADL-funksjonen** sin.

Vi vet at det å være i **fysisk aktivitet** påvirker kognisjon på forskjellige måter. **Det skjer mye i hjernen når vi er fysisk aktive:** Vi kan få økt nerveaktivitet og økt blodgjennomstrømning til hjernen.

<https://www.aldringoghelse.no/demens/fysisk-aktivitet/>

Inn på tunet kan gi **fysisk aktivitet og gode opplevelser** i hverdagen til personer med demens.

I et demensforløp er det viktig med tiltak som **ivaretar og stimulerer** både hjerne og kropp, og aktivitetene Stall Fagerbakken tilrettelegger kan bidra til nettopp det.

<https://www.matmerk.no/no/inn-pa-tunet/nyheter/et-kvalitetsloeft-for-tilbudet-til-personer-med-demens>

Dagaktivitetstilbud på gård kan bidra til **økt livskvalitet** for personer med demens og deres pårørende

- Godt sosialt miljø
- Oppeleve mestring og trivsel
- Allsidige og nyttige aktiviteter i naturlige omgivelser
- Opprettholdelse av ADL funksjonene
- Avlastning til pårørende
- Bidrar til at den demente får bo hjemme så lenge så mulig
- Tett dialog med pårørende og kommune

https://youtu.be/xRIZsj_LZQg

Råd?

- Forankre tilbudet nedover
- Ikke mitt men vårt
- «alle skal ikke inn i en aktivitet» Er nei nei?
- Trygghet
- Forutsigbarhet
- Tydelighet
- Verdi
- Et godt og rolig førsteinntrykk
- Gode stunder
- Gode rapporter
- Tilbudet må pleies